

Силабус освітнього компоненту «Історія науки і техніки»

Галузь знань: А Освіта

Спеціальності: А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
предметна спеціальність: А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта), В9 Історія та археологія, С2 Політологія

Освітня програма: Середня освіта (Історія та громадянська освіта), Середня освіта (Історія та правознавство), Історія, Політологія (мова навчання – українська)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Рік навчання: 2026-2027

Семестр: 3-4

Структурний підрозділ	Історії України, історичний факультет
Викладач:	 ПІБ: Кліщинський Павло Володимирович Посада: старший викладач кафедри історії України Вчений ступінь: кандидат історичних наук kpasha_istfak@ukr.net Робоче місце: навчальний корпус №2 (вул. Татарська, 14), кафедра історії України. Профайл викладача: https://tinyurl.com/yvah8z5r
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=1027
Статус дисципліни	вибірковий освітній компонент професійної підготовки
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	кредити ЄКТС / 120 год.
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Очна, заочна
Політика дисципліни	<u>Академічна доброчесність.</u> Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагиату чи обману. URL: https://integrity.kpnu.edu.ua/ <u>Відвідування занять.</u> Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. «Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка»

	URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view <u>Неформальна освіта</u>. Визнання КПНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Положенням про результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти». URL: https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view
Що будемо вивчати?	Закономірності розвитку науки і техніки з найдавніших часів до сьогодення; місце науки і техніки в суспільному житті та окреслення їх ролі в історичному поступі людської цивілізації, підкреслення органічного взаємозв'язку природничих, технічних та соціогуманітарних наук для усвідомлення цілісності науки як соціокультурного феномену; специфіку інтелектуальної наукової та інженерної думки, уявлення про роль особистості вченого в науково-технічному прогресі людства тощо.
Чому це треба вивчати?	Наука і техніка відіграють визначальну роль у сучасному світі. Науково-технічний прогрес визначає економічний розвиток як окремо взятого суб'єкта господарювання, так і держави в цілому, значною мірою формує сучасне суспільство, надаючи потужний вплив без винятку на всі його сфери. Історія науки і техніки показує, що більша частина розвитку відбувалася маленькими кроками. Як правило, генії, які стоять за великими кроками чи революціями в науці, змогли поєднати спостереження та ідеї, зроблені в різних галузях науки, зі станом розвитку техніки. Знання законів розвитку науки і техніки в контексті загального розвитку людства допомагають у вирішенні проблем, що виникають перед фахівцями різних спеціальностей. Це особливо важливо в сучасному світі, в якому вирішення багатьох проблем неможлива без розуміння діалектики розвитку науки і техніки. Знання, набуті студентами, впливають на виховання спеціалістів вищої кваліфікації. Вивчення історії науки і техніки сприяє формуванню цілісного наукового світогляду в розумінні закономірностей розвитку науки і техніки як унікального історико-культурного феномену.
Яких результатів можна досягнути?	Очікувані результати навчання з дисципліни: ПРН 02 Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.
Як можна використати набуті знання та уміння?	ОК сприяє формуванню у студентів таких компетентностей: Загальних компетентностей (ЗК): ЗК 02. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України; ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК05. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
Зміст дисципліни	Історія науки і техніки як наука та навчальний предмет; наука і техніка Стародавнього світу і доби Античності; прогрес наукової думки в епоху Середньовіччя; наукова революція в природознавстві; наука і техніка у XVIII – XIX ст.; промислова революція; науковий та технічний прогрес першої половини XX ст.; науково-технічна революція другої половини XX ст.; наука і техніка на межі XX – XXI ст.
Методи навчання	Словесні, наочні методи; дедуктивний, індуктивний, аналітичний, метод порівняння, узагальнення, конкретизація; пояснювально-ілюстративний

	метод, демонстрація, метод проблемного викладу матеріалу (ігрові методи, дискусійна панель тощо).
Інформаційне забезпечення	Основна література: 1. Бесов Л. М. Історія науки і техніки: 3-є вид., переробл. і доп. Харків: НТУ «ХПІ», 2004. 382 с. 2. Бесов Л. М. Історія суспільства. 3-є вид., переробл. і доп. Харків: НТУ «ХПІ», 2010 276 с. 3. Кліщинський П.В. Історія науки і техніки: навчально-методичний комплекс. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. 128 с. 4. Михайличенко О. В. Історія науки і техніки: навч. посіб. Суми : СумДПУ, 2013. 346 с. 5. Лебедєв І.К., Ігнатова Л.Р., Махінко А.І. Історія науки і техніки: навчальний посібник для студентів. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2021. 128 с. Додаткова література: 1. Захарків М. Р. Перегляд та узагальнення основних концепцій інформаційного суспільства // Гілея: науковий вісник. Вип. 48. 2011. С. 305–308. (Режим електронного доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileya/2011_48/Gileya48/F7_doc.pdf). 2. Зеркалов Д.В. НТУУ "КПІ". Минуле і сьогодення [Електронний ресурс]: монографія. Київ: Основа, 2012. (Режим електронного доступу: http://www.zerkalov.kiev.ua/sites/default/files/ntuu_kpi_minule_i_sogodennya_monografiya.pdf). 3. Історія формування та визначальні тенденції в розвитку освіти, науки, техніки як фундаментальних основ життя українського народу// Історія України. (Соціально-політичні аспекти). Навч. посіб. / Заг. ред. Б. П. Ковальського. Ч. IV. Київ, 2007.. 4. Історія науки і техніки України / [Дещинський та ін.]; за наук. ред. Л.Є.Дещинського. – Львів: Растр-7, 2011. 5. Мудрук О. С. Особливості досліджень у царині історії науки і техніки // Дослідження з історії техніки. Вип. 7. 2005. С. 3-21. 6. Огурцов А. П. Історія світової науки і техніки : навч. посіб. 2-е вид., перероблене / А. П. Огурцов, Л. М. Мамаєв, В. В. Заліщук, С. Х. Авраменко, В. А. Зінченко. Київ, 2000. 664 с. 7. Онопрієнко В. І., Ткаченко В. Історія української науки: курс лекцій. Київ: Варта, 2010. 652 с. 8. Пилипчук О. Я. Історія науки та освіти в Україні (найдавніші часи – перша третина ХХ ст.): навч. посіб. з українознавства [та ін.]; Академія наук Вищої школи України. Сектор історії та методології освіти, науки і техніки. Київ: ТОВ «Міжнародна фінансова агенція», 1998. 80 с. 9. Сова В. В. Стан та тенденції розвитку інформаційного суспільства в Україні // Формування ринкових відносин в Україні. Київ, 2011. № 5 (120). С. 36–45.
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Лекційні заняття (20 год.), семінарські заняття (20 год.), самостійна робота (80 год.); заочна форма: лекції (8 год.), практичні (8 год.), самостійна робота (104 год.).
Система оцінювання результатів навчання	Основними методами контролю відповідно до критеріїв оцінювання знань здобувачів освіти та ефективності засвоєння ними курсу ґрунтується на таких формах участі студентів у освітньому процесі, які підлягають поточному контролю: виступ з основного питання на семінарському занятті, модульна контрольна, самостійна робота (аналітичне завдання). Підсумковою оцінкою є залік.

	Розподіл балів, які отримують студенти			
	Аудиторна робота	Самостійна робота	МКР	Сума балів
	40	20	40	100
Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях	Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view			
Поточний контроль	Усне опитування, письмовий контроль, виконання самостійної роботи, модульна контрольна робота			
Підсумковий контроль	залік			
Локація	U			